

Недавно је на www.pescanik.net (а где би другде) објављен текст Павла Рака који се бавио туристичким миграцијама Словенаца у Србију, где се ови, по мишљењу аутора, одају ниским страстима, поглавито уживањима у прегласној техно музици. Аутор каже да, у почетку, није имао ништа против ове појаве, јер је мислио да она поново зближава два народа која су некада живела у истој држави, али да је сада променио мишљење. Ове словеначке посете Србији омогућују им да “буду брутални и безобзирни, комотни и разуздани”, као и њихови домаћини. Тако је Србија још једном постала место на коме се мимо сваке пристојности, цивилизованости и разумних ограничења разобручују најнижи пориви. Што свакако треба осудити.

Све је наизглед познато и схватљиво. Међутим, нешто ипак ту не штима. Некако је испало да тај техно има везе само са Србијом и њеном пословичном заосталошћу. Међутим, настаде ли техно у Србији? Не. Техно је, наравно, настао на Западу и, на неки начин, у њему се и огледају трендови тренутне западне културе, који укључују рапидно пражњење садржаја из културних сфера, као што је и техно музика испражњена од речи и мелодије. Сада остаје право питање, како су се ове, по нашем аутору, неповољне особине техно оваплотиле баш у Србији?

Изгледа да у овом повезивању треба открити онај скривени средњи термин, који омогућава да се Србија и техно повежу тако да једнозначно упућују једно на друго. Оно о чему мислим да се овде ради вероватно сви познајемо из властитог искуства. Наиме, сви људи су склони да своје ривале приказују у негативном светлу, а да за себе резервишу позитивне особине. Ово је вероватно најраспрострањенији идол племена међу људима. Наша култура, пак говори нам да је негативно оно што је повезано само са нашом материјалном природом: за разлику од нас који смо рационални, рафинирано емотивни, цивилизовани, они су предати анималном животу, острашћени, безобзирни, једном речју утопљени у своју материјалну природу.

У нама, дакле, постоји јака склоност да другачије од себе прикажемо тако да њихова природа у овој шеми пада потпуно на ову материјалну страну, док саме себе стављамо на ону продоховљену. Кључни моменат у свему томе је да се ова симболичка расподела, с једне стране провлачи кроз све што мислимо, док, са друге стране, њу у потпуности производе наше склоности, наша урођена пристрасност. Тако ће техно, распрострањен по читавом свету и настао западно од Србије, своју злокобну праву природу показати управо у Србији, зато што кроз њега своју тамну страну показује сама Србија.

Оно што нашег аутора нервира јесте то што млади Словенци, очигледно необавештени о томе где су границе које раздвајају добро и зло у симболичком поретку, ноншалантно

прелазе границу и утапају се у симболичко зло потпуно несвесни да тако раде против најбољих културних традиција властите стране света. Слична симболичка забрана је пре неколико година пукла у Хрватској. Сви знамо да, ни данас, а ни тада, на радијима и телевизијама у Хрватској није било аутора из Србије, поготово не народне музике из Србије. Она је била потпуно протерана из сфере културно допуштеног, препуштена подсмеху и згражавању. Међутим, онда се, како то већ бива, десило да скоро сва младеж у Хрватској слуша и зна народњачке песме. У прихватању те музике није им ништа значила ни баријера коју је створио рат, ни једнодушна осуда званичне јавности. То наравно не говори о томе да је хрватска младеж „покварена“, него да је идеал који им је наметан неприродан.

Хрватска је и иначе случај у коме су ова правила говора, која једнозначно расподељују добро и зло на два објекта, преточена у реалност. Тако је данас Хрватска вероватно једина земља у централном делу Европе, где се име једне нације не сме јавно истицати, у коју је практично забрањено да та национална група инвестира. Међутим, оно што се, чини ми се, недовољно препознаје јесте да ова неформална правила апартхејда и искључивања владају и говором наводне катарзе и помирења у обема државама. Званична хрватска политика око овог питања, као и званична прича у делу наше јавности, јесте да се везано за рат из деведесетих не смеју изједначавати „жртва и агресор“. Жртва је наравно – Хрватска, а агресор – Србија. Ова формула се призива у јавност увек када неки говор наруши стриктну поделу која каже да је Хрватска потпуно невинна у том рату, да њена страна рата није починила било какав злочин у њему, а ако и јесте да је све то била реакција на акте друге стране. С друге стране, Србија је крива за целокупни рат, а њена страна у рату бавила се искључиво злочинима са којима сада и увек треба да се суочи. Не треба помињати да је неопходно и колективна права нација реаранжирати према хрватским интересима, што сада после протеривања становништва из Крајине, значи укинути Републику Српску.

У ствари, овај говор о Србији као агресору настаје искључиво као део промоције хрватских интереса на Балкану, тачније интереса хрватских националиста, и нема никакве везе са реалним описом рата. На ову примедбу се обично пренеражено потеже аргумент о тенковима који су из Србије ишли у Хрватску, а не обрнуто. Међутим, овај аргумент пре доказује потпуно супротно од онога што жели да докаже. Појам „агресор“ у овој причи ослања се на појам неоправданог коришћења силе на некој другој територији од матичне, а не просто на само то коришћење. Свима то може бити јасно, ако се само покушају присетити да ли су чули да је неко у западној јавности назвао Америку агресором због бомбардовања Југославије или због окупације Ирака или да ли ју је икада неко одатле назвао агресором. „Агресија“, дакле, нема никакве везе са самим догађањем на терену: ако амерички тенкови улазе у Ирак то није агресија, а ако руски тенкови улазе у Грузију онда то јесте агресија.

У данашњем говору „агресија“ је само једна од речи које се користе да се неко прикаже у лошем светлу и да се тако остваривање његових интереса отежа. У овом симболичком свету потребно је одређене субјекте потиснути приписујући им негативне особине, као што је агресивност, а друге промовисати приписујући им позитивне, као што је брига за цивиле који пате или принципијелност. Реалност не треба да се меша у овај посао, јер

Техно Србија

Пише: Владимир Милутиновић
петак, 29 август 2008 10:09

смисао овог говора није опис реалности, него стварање посебног симболичког света који ће служити интересима једних и потискивању интереса других. Зато поента овог текста није у томе да је Србија била невина у рату из деведесетих (као што није била ни Словенија, Хрватска и остали), него да би сваки разговор о томе ко је ту крив за шта спадао у сасвим другачију врсту говора од сада преовлађујућег.